

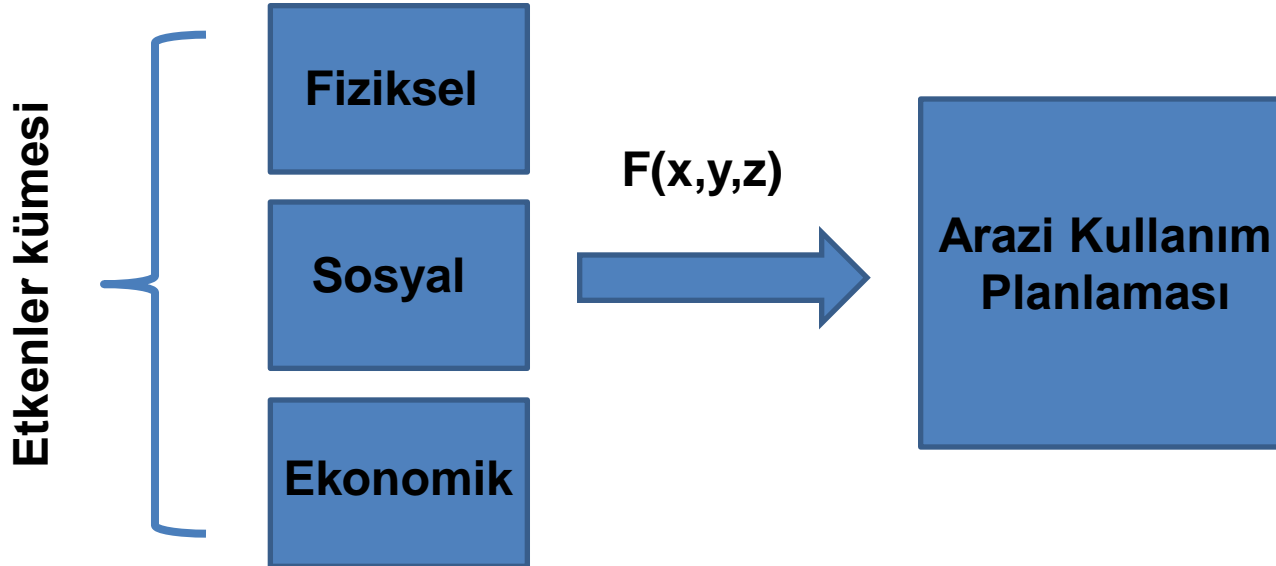

ARAZİ KULLANIM PLANLAMASI

Prof. Dr. Günay Erpul
Taşınmaz Geliştirme ABD

Arazi Kullanım Planlaması

Bazı durumlarda plancıların insanlara ne yapacaklarını söylediği bir süreçmiş gibi yanlış olarak anlaşılrsa da, “Arazi Kullanım Planlaması”, fiziksel, sosyal ve ekonomik etkenlerin sistematik bir şekilde değerlendirilmesidir.

Arazi Kullanım Planlaması

Arazi değerlendirme sürecinin amacı, yeni ihtiyaçlar ve üretim ilişkileri doğrultusunda üretimi artıracak ve arazi kaynakları sürdürülebilirliğini sağlayacak bir şekilde, kullanıcıları teşvik etmek ve arazi kullanım türlerinin seçiminde onlara yardımcı olmaktır.

Arazi Kullanım Planlaması

Arazi kaynakları sınırlı ve bitimlidir; yani tamamiyle tüketilebilir. Eğer insan nüfusu şimdiki oranlarda artmaya devam ederse, 60 yıl içerisinde dünyadaki insan sayısı iki katına ulaşacaktır.

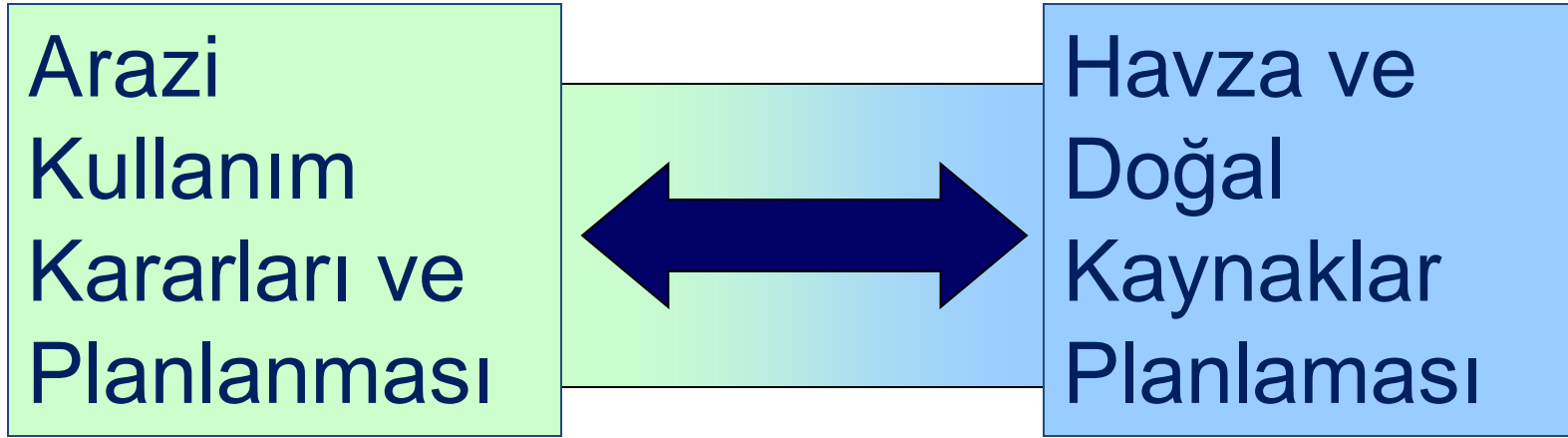
Arazi Kullanım Planlaması

Bu yüzden, sürdürülebilir üretimi en üst düzeylere çıkarmak, toplumun farklılaşan ihtiyaçları karşılamak ve aynı zamanda hassas ekosistemleri ve genetik miraslarımızı koruyabilmek için, mümkün olan en makul bir biçimde, **arazi türleri ve arazi kullanımlarını eşleştirmek ve birbirleri ile uyumlu hale getirmek** acil bir ihtiyaç olarak önümüze çıkmaktadır.

Arazi Kullanım Planlaması

Arazi Kullanım Planlaması

Arazi kullanım planlaması, arazi değerlendirme sürecinin temelini oluşturmaktadır. Hangi araziyi düşünürsek düşünelim, ister dağ ekosistemleri, bozkırlar ve kıyı bölgelerini göz önünde bulunduralım, **arazi kullanım planlaması**, arazilerin kullanım türlerine uygunluğunu belirlemede ana bileşendir ve orman, otlak, mera ve deniz-kıyı kaynakları gibi karasal kullanım türlerinin geliştirilmesi ve korunmasının temelini oluşturmaktadır. Ek olarak, her türlü tarımsal alan geliştirilmesi ve korunmasında anahtar bir paya sahiptir.

Arazi Kullanım Planlaması

Arazi Kullanım Planlaması dersi, kırsal arazilerin geliştirilmesi, yönetimi ve korunmasının planlanması ile ilgili olan meslek gruplarına destek olmayı hedefler; yani sadece arazi kullanım uzmanlarını değil, tarım, çevre ve orman bakanlıkları yöneticileri ve saha çalışanlarını, köy yöneticileri ve arazi kaynaklarının planlanması ile ilgili veya buna katkı sağlayabilecek birçok diğer çalışma gruplarına ulaşmayı ve yol göstermeyi amaçlamıştır.

Arazi Kullanım Planlaması

Ders notları, arazi kullanım planlarını hayata geçirmek ve benimsetmekle görevli herkes için genel bir taslak sağlar. Ayrıca, böyle planları hazırlamakla yükümlü olanlara uygulanabilir veya kullanışlı talimatlar temin eder.

Arazi Kullanım Planlaması

Özet olarak, daha önce belirtildiği gibi **arazi kullanım planlamasının**, uzmanların ilgili gruplara ne yapacağını söylediği ve tepeden-alta doğru işlev gören bir süreç olduğu düşünülmekte ve yanlış bir şekilde yorumlanabilmektedir. Gerçekte **arazi kullanım planlaması** arazi ile ilgili fiziksel, sosyal ve ekonomik etmenlerin dizgeli olarak değerlendirilmesi anlamına gelmektedir. Toplumun artan ihtiyaçlarını karşılayabilmek için, arazi kullanıcılarına arazi kullanım seçeneklerini belirlemede yardımcı olur ve arazi kaynaklarını sürdürülebilir bir şekilde kullanarak üretimlerini artırmanın yöntemlerini gösterir.

Arazi Kullanım Planlaması

Örneğin, herhangi bir tarımsal arazi geliştirme projesinde çiftçiler ve diğer arazi kullanıcıları, geçmişte yaşadıkları sorunları, karşılaştıkları sınırlamaları ve ihtiyaçlarını ortaya koyarak, arazi kullanım planlaması süreçlerinde etkin bir şekilde yer almalıdırlar.

Arazi Kullanım Planlaması

Bu dersin amacı bir kullanım talimatı vermek değildir. Arazi kullanım planlarını gerektiren ve farklı iklim, arazi kaynakları, ekonomik ve sosyal koşullarda uygulanabilecek kapsamlı ve ayrıntılı talimatlar veya yönergeler sağlamak pek uygulanabilir değildir. Fakat bu derste ana hatları ile verilecek ilkeler ve yöntemler, farklı koşullarda kendine has arazi kullanım sorunlarını ve fırsatlarını doğrudan ele alacak ayrıntılı işlemlerinin geliştirilmesi için bir çerçeve veya bir iskelet sağlayacaktır.

Arazi Kullanım Planlaması

Arazi kullanım planlaması, gelecekteki muhtemel ihtiyaçların tespiti ile birlikte, arazinin kullanımında önemli fiziksel, sosyal ve ekonomik bakış açılarını bir araya getiren son derece karmaşık bir konudur.

Kapsam

Ders içeriği, esas itibariyle, yerel yönetimler, ulusal, uluslararası ajanslar veya kuruluşlar tarafından yürütülmekte olan projelerde çalışan personellerin ve arazi kullanım planları yapmak ile iştigel etmekte olan farklı disiplinlerden uzmanların eğitimine yöneliktir. İlaveten, yöneticiler ve karar vericiler için, arazi kullanım planlamasının genel açıklama ve yaklaşımları da işlenecektir.

Bölüm 1

Arazi kullanım planlamasının tabiatı ve amacı tanımlanır:

- Arazi kullanım planlaması nedir?
- Arazi kullanım planlaması neden gereksinilir?
- Arazi kullanım planlamasından kimler kazançlı çıkar?
- Arazi kullanım planlamasını kimler hayata geçirir?

Planlamada hem uygulama ölçekleri hem de ilişkili insanlar veya gruplar tanımlanır:

- arazi kullanıcıları (üretici, girişimci, yatırımcı)
- karar vericileri
- planlama ekibi.

Bölüm 2

Plancılar ve olası kullanıcılar arasındaki ilk görüşmeden arazi kullanım planlarının uygulanmasına kadar olan 10-aşamayı ilgilendiren işler ana hatları ile açıklanır. Her bir aşamada yerine getirilmesi gereken amaçlar doğrultusunda yapılacak faaliyetlerin mantıksal bir sıralaması verilir.

Bölüm 3

10-aşama daha ayrıntılı bir şekilde tanımlanır. Yine, belirli bir planın kendine özgü koşullarını göz önünde bulundurabilmek için esneklik kavramı işlenir. Her bir aşama için bir kontrol listesi verilir.

Bölüm 4

Kaynakça verilmiştir. Planlama için elverişli teknik yöntemlerin bazıları, ayrıntılı bilgi kaynaklarına atıf yapılarak bildirilmiştir.

Planlama Aşamaları

- Planlama bir öğrenme sürecidir ve aşamalarının esnek olması gereklidir.
- Planlama en iyi yapılarak öğrenilebilir.
- Bölüm 2 ve 3'de ayrıntıları verilen 10 aşamanın katı bir şekilde izlenilmesi gerekmeyebilir, ama koşullara uyarlanabilir.
- Fakat her bir aşamanın amacı ve belirli bir plan için gerekli olup olmadığı incelikte düşünülüp taşınmalıdır.
- Ya ulusal arazi kullanma el kitapları hazırlanarak veya iş düzenlemelerine de izin verecek şekilde, basit olarak belirli bir projenin ihtiyaçları, görev ve sorumlulukları listelenerek aşamalar yerel koşullara uyarlanabilir.

